

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-332/02
Бања Лука, 12.10.2004. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Здравка Бајагића, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стаке Гојковић, Смиљане Мрша и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца М. С.из В., кога заступа П. Н., адвокат из В., против туженог А.Д. за промет и производњу В. П. В., ради плаћања дуга, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Окружног суда у С. С. Гж-67/02 од 01.03.2002. године, на сједници одржаној 12.10.2004. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, укида се пресуда Окружног суда у С. С. Гж-67/02 од 01.03.2002. године и предмет враћа истом суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у В. П-160/01 од 26.12.2001. године обавезан је тужени да накнади штету тужиоцу у износу од 1.066,00 КМ са законском затезном каматом почев од 26.12.2001. године до исплате, уз накнаду трошкова спора у износу од 600 КМ, све у року од 15 дана под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Окружног суда у С. С. Гж-67/02 од 01.03.2002. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужена побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија је основана.

Према утврђењу нижестепених судова тужени је на основу уговора о продаји са тужиоцем, преузео домаћу животињу – краву за клање тежине 565 кг по цијени од 4,30 динара, с тим да се од укупне тежине одбије 5% на име кала. Да је након клања краве извршен преглед од стране ветеринарског инспектора из Вишеграда који је установио да је крава боловала од говеђих бобица, да месо заклане краве није за људску исхрану, па је полио хемикалијама (лизолом) да се не би употребљавала за људску исхрану. Да тужени – купац након клања краве и извршеног прегледа од стране ветеринарског инспектора који је установио наведену болест краве, није у року од 8 дана од откривања недостатка обавијестио тужиоца о том недостатку – болести краве.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени и другостепени суд су удовољили тужбеном захтјеву тужиоца за извршење уговора о продаји чији је предмет била домаћа животиња – крава, у износу наведеном у изреци првостепене пресуде.

Оба суда сматрају да тужени – купац, сагласно одредби чл. 481. Закона о облигационим односима (даље: ЗОО), у року од 8 дана од установљења болести краве није обавијестио тужиоца – продавца, и тиме изгубио право које му као купцу припада у смислу одредби чл. 482. ЗОО.

Погрешно ревизија туженог указује да тужилац није активно легитимисан у овом спору.

Наиме, тужилац, што тужени у поступку није оспорио, живи са мајком Р. у заједничком домаћинству, а предмет уговора о продаји је домаћа животиња – крава, која је заједничко власништво (својина) обоје њих. Дакле, у питању је сувласништво на тој ствари, и свако од њих има право да тражи од туженог да испуни обавезу из уговора о продаји (arg. из чл. 454 ЗОО).

Није правилан закључак нижестепених судова да је тужени – купац пропустио да обавијести тужиоца – продавца о скривеном недостатку на купљеној ствари – крави и тиме да је изгубио право које му као купцу припада (чл. 482. ст. 1. ЗОО).

Из разлога првостепене пресуде, коју у цијелости усваја и другостепени суд, види се да је суд прихватио казивање саслушаних свједока у погледу природе закљученог уговора између странака. На основу исказа саслушаних свједока суд је закључио да је између странака дошло до закључења уговора о продаји чији је предмет домаћа животиња – крава, коју је тужени – купац преузео, заклао је и након прегледа меса заклане краве од ветеринарског инспектора општине В. дознао да је крава боловала од говеђих бобица и да месо није за људску употребу те исто полио хемикалијама да се не би употребило за људску исхрану, о којем недостатку није обавијестио тужиоца – продавца, чиме да је изгубио право које му припада због материјалног недостатка на ствари (чл. 481. ЗОО).

Међутим, из навода тужиоца датих у поступку (главна расправа одржана 29.09.1999. године) произилази, да су “неколико дана након извршеног клања краве код њега дошли месар Л. и М. Н. и рекли му да је месо краве болесно од пантљичаре и да није за употребу”, и да је у разговору са “ветеринаром др. М. М. од овог обавијештен да се болест није могла утврдити док се крава не закоље и не изврши преглед меса”.

Дакле, досадашњи резултати поступка упућују на сумњу у погледу правилности закључка нижестепених судова, да тужени – купац у законском року од 8 дана од дана откривања скривеног недостатка – болести купљене краве, није обавијестио тужиоца – продавца о том недостатку.

Стога је потребно чињенично стање употпунити саслушањем тужиоца у својству парничне странке на околности које је истакао у току главне расправе одржане 29.09.1999. године, а по потреби поново саслушати лица за које је тужилац изјавио да су га обавијестили о болести краве.

Уколико би се утврдило да је тужилац – продавац био обавијештен о болести краве на начин како је то у поступку истакао, онда би се радило о скривеном недостатку који има у виду одредба чл. 482. ЗОО због које тужбени захтјев не би био основан.

Исто тако тужени основано у ревизији указује на погрешну примјену материјалног права, јер да судови за одлуку о висини тужбеног захтјева нису изнијели своје суђење, нити се математским путем може провјерити како се дошло до износа који представља висину тужбеног захтјева, т.ј. да ли је цијена из уговора о продаји која је у смислу одредбе чл. 454. ЗОО битан елемент тог уговора, она која је наведена у тужби тужиоца у износу од 4,30 динара по 1 кг, или 1,50 ДЕМ за 1 кг како је у поступку тужилац преначеним захтјевом тражио.

Нижестепени судови су према томе због погрешне примјене материјалног права, пропустили да утврде све чињенице од којих зависи основаност приговора туженог да је благовремено обавијестио тужиоца о скривеним недостацима предмета уговора о продаји – домаће животиње, краве, као и чињенице од којих зависи висина тужбеног захтјева. Стога је на основу одредби чл. 250. ст. 2. у вези с одредбом чл. 456. ст. 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 58/03 и 85/03, даље: ЗПП РС) ревизија туженог уважена и одлучено да се укине другостепена пресуда и предмет врати томе суду на поновно суђење.

Другостепени суд је у даљем поступку дужан отклонити недостатке на које се указује у овој одлуци (чл. 253. у вези с одредбом чл. 228. ЗПП РС).

Предсједник вијећа
Здравко Бајагић

За тачност отправка
овјерава руководилац судске писарне
Братић Душанка